

مجلس المدینۃ المنورہ
مجلس المدینۃ المنورہ

فطرت

□ مقدمه : اهمیت موضوع فطرت

➤ عنایت خاص شهید مطهری(ره) > فطرت به عنوان ام المعارف
استاد : فیلسوف فطرت

➤ آثار موضوع

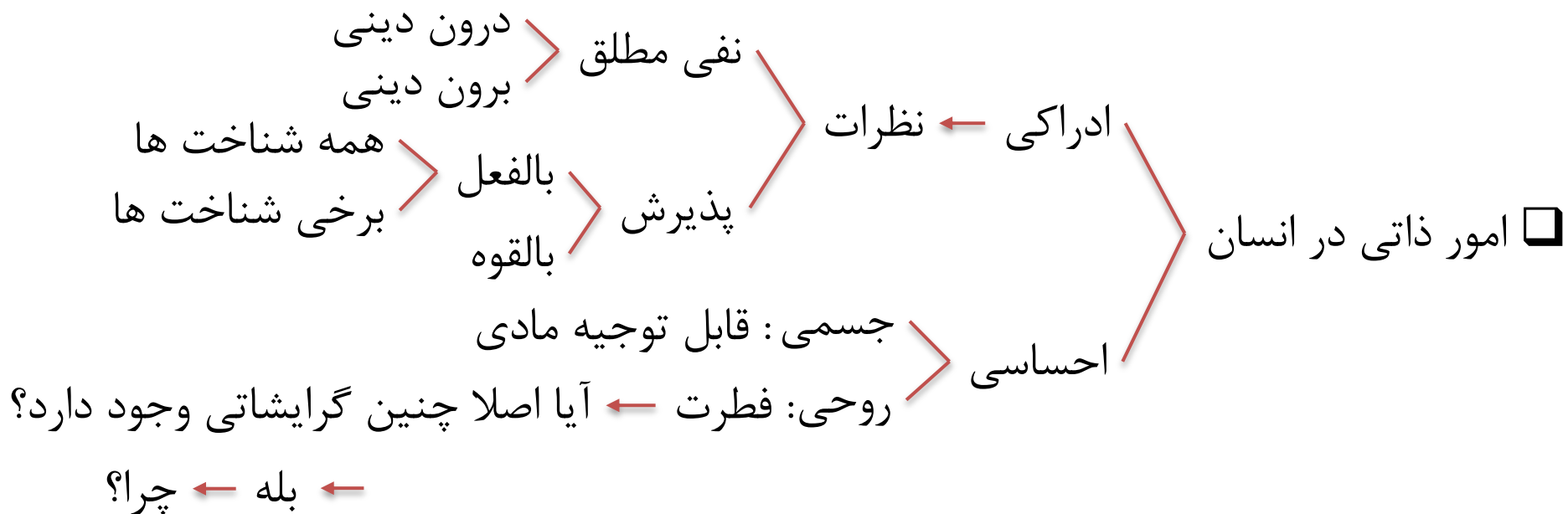
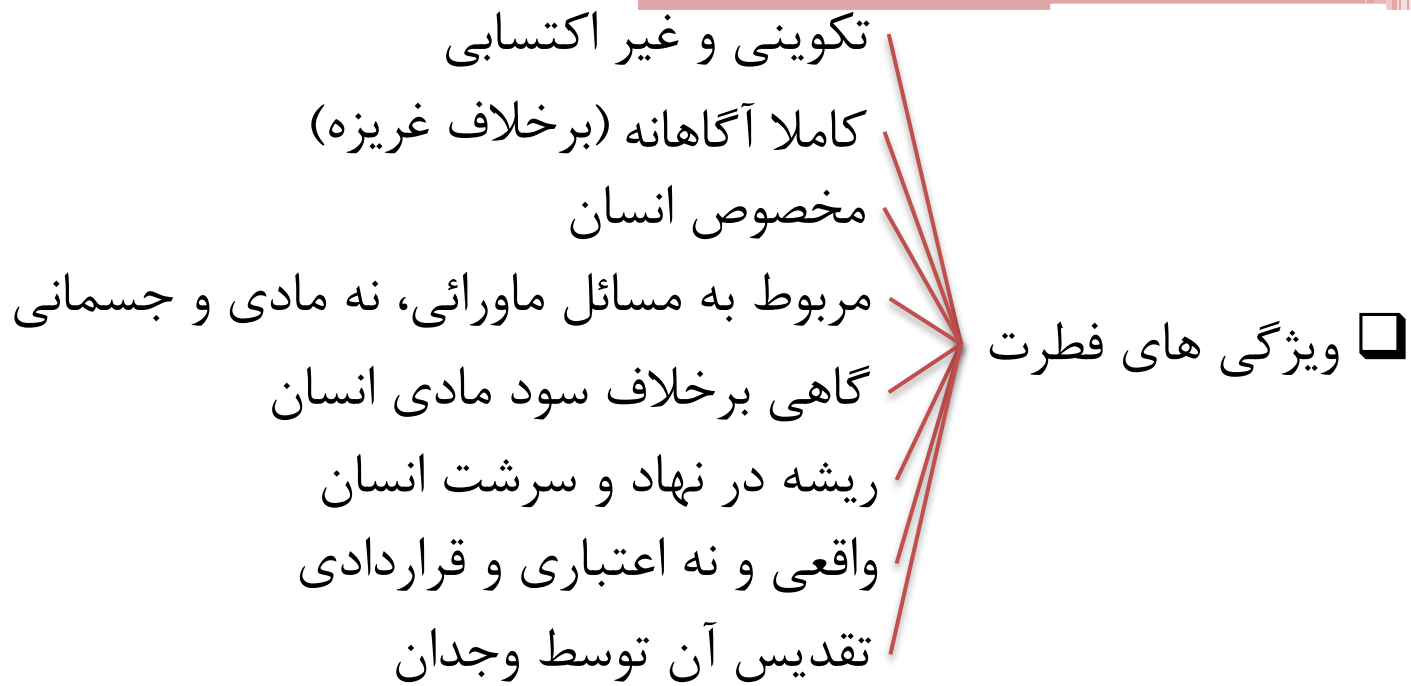
- عدم نسبیت در معرفت، اخلاق، تربیت و ...
- تبیین ریشه ماندگاری دین و تکامل اجتماعی انسان
- ریشه اصالت فرد علاوه بر اصالت اجتماع
- مبنای علوم انسانی همچون روانشناسی و جامعه شناسی
- عامل ارزیابی مکاتب، آیین ها و ادیان
- ...

□ لغات قرآنی ناظر به موضوع

- فطرت : ویژگی هایی در اصل خلقت و آفرینش انسان
 - صبغه $\left\{ \begin{array}{l} \text{معنای صبغه: چگونگی و نوع خاصی از رنگ} \\ \text{صبغة الله : نوع رنگی که خدا به متن تکوین داده} \end{array} \right.$
 - حنیف : توحیدگرایی، حق گرایی
- ← توحید و معرفت الله

□ ابزارهای رشد موجودات

- جماد و نبات : طبیعت ← ویژگی های ذاتی اشیاء و نباتات
 - حیوان : طبیعت + غریزه ← حالت نیمه آگاهانه غیراقتسابی راهنمای حیوان
- آگاهی حضوری نسبت به اصل میل $\left\{ \begin{array}{l} \text{عدم آگاهی نسبت به آگاهی فوق} \end{array} \right.$
- انسان : طبیعت + غریزه + فطرت ← گرایش های مقدس آدمی

ضرورت تبیین > گرایش های مقدس ناظر به روح (فطری و متعالی)
گرایش های ناظر به جسم (غیرفطری)

پاسخ > وجود روح در انسان سبب توجیه فطرت متعالی
ضرورت توجیه مادی در صورت اعتقاد به جسمانیت صرف انسان با توجه به وجود قطعی
ویژگی ها ← عدم ارزشمندی و تعالی واقعی گرایش ها ←

➤ مارکسیسم : ارزشمندی مقطعی

نقد > نقضی : عدم وجود حق نقد گذشتگان، سایر فرهنگ ها، مناطق و ...
حلی : عدم تقید برخی ارزش ها به زمان و مکان و پذیرش سایر نظریه ها موکول
به پذیرفتن آنها

➤ اگزیستانسیالیسم : اعتباری بودن ارزش آنها

نقد > نقضی : بی ارزش بودن در صورت فرض واقعی بودن
حلی : غیرقابل جعل بودن هدف به علت فوق انسان بودن آن

□ تکمله: نظرات در باب ریشه دین

➤ غیرفطری

• فویر باخ: دین مولود از خود بی خود شدن

عدم امکان دوبعدی دیدن انسان با وجود نگاه مادی
ساقط شدن همه انسان ها در حیوانیت
انسان هرچه پست تر و حیوان تر، دیندارتر!
عاجز شدن بشر از تحلیل عقلانی وقایع

• کنت: مذهب مولود جهل
عدم دین گریزی بشر با وجود بدست آوردن علم
انسان هرچه جاهل تر، دیندارتر!
عاجز شدن بشر از تحلیل عقلانی وقایع

• راسل: مذهب مولود ترس و ضعف
عاجز شدن بشر از تحلیل عقلانی وقایع
انسان هر چه ترسو تر، دیندارتر!
بی نیازی شجاعان از دین

• مارکسیسم : دین ساخته طبقه حاکم و مالک

وجود دین قبل از تشکیل طبقات اجتماعی به صورت حاکم و رعیت
عدم تعلق پیامبران و آورندگان دین به طبقه اشراف
از بین رفتن دین با حذف طبقات در کشورهای سوسیالیست

• دورکهایم : وجود دو خود در انسان > خود فردی
خود اجتماعی

دین مولود خود اجتماعی بشر > ←
کشش خود فردی تنها قبل از ورود فرد به اجتماع

محتاج اثبات بودن وجود دو خود در انسان
ایجاد جبر اجتماعی در نتیجه ی این نظر
بروز بیشتر دین در جوامعی با روح اجتماعی فراموش شده

➤ فطری ← اسلام : وجود پیامی به نام وحی و گیرنده ای به نام فطرت